

Γιοχάννες Ίττεν

Τέχνη
του
Χρώματος

Υποκειμενική εμπειρία
και αντικειμενική γνώση
σαν δρόμος προς την τέχνη

Μετάφραση: Ιωάννα Ομορφοπούλου

ΑΘΗΝΑ 1998

Εισαγωγή	11
Τα χρώματα στη φυσική	18
Πραγματικότητα των χρωμάτων και χρωματικό αποτέλεσμα	19
Η αρμονία των χρωμάτων	21
Οι υποκειμενικές αρμονίες	24
Η κατασκευαστική χρωματική διδασκαλία	33
Ο δωδεκαμερής χρωματικός κύκλος	34
Οι επτά χρωματικές αντίθεσεις	36
Η αντίθεση του χρώματος καθαυτό	36
Η αντίθεση ανοιχτό-σκούρο	46
Η αντίθεση ψυχρό-θερμό	64
Η αντίθεση των συμπληρωματικών	78
Η ταυτόχρονη αντίθεση	87
Η ποιοτική αντίθεση	96
Η ποσοτική αντίθεση	104
Οι αναμίξεις των χρωμάτων	110
Χρωματική σφαίρα και χρωματικό αστέρι	114
Χρωματικές συγχορδίες και παραλλαγές συγχορδιών	118
Σχήμα και χρώμα	120
Τρισδιάστατο αποτέλεσμα των χρωμάτων	121
Η ιμπρεσσιονιστική διδασκαλία των χρωμάτων	124
Η εξπρεσσιονιστική διδασκαλία των χρωμάτων	130
Σύνθεση	144
Επίλογος	152
Προέλευση των ζωγραφικών έργων	154
Ευρετήριο ονομάτων	157

I	Από την Αποκάλυψη του Αγ. Σεβήρου	Η εκκλησία της Εφέσου	39
II	Ανγκεράν Σαροντόν	Η Στέψη της Παρθένου	41
III	Πωλ Λίμπουργκ	Ιππασία για τη γιορτή του Μάη	43
IV	Πιτ Μόντριαν	Σύνθεση 1928	45
V	Φρανσίσκο Θουρμπαράν	Λεμόνια, πορτοκάλια και ρόδο	59
VI	Ρέμπραντ	Ο άνδρας με τη χρυσή περικεφαλαία	61
VII	Πάμπλο Πικάσσο	Κιθάρα πάνω στο τζάκι	63
VIII	Καθεδρικός της Σαρτρ	Η Παναγία και ο μικρός Ιησούς	69
IX	Ματίας Γκρύνεβαλντ	Οι άγγελοι μουσικοί, λεπτομέρεια	71
X	Αύγουστος Ρενουάρ	Le moulin de la galette, λεπτομέρεια «Jeanne»	73
XI	Κλωντ Μονέ	Το κοινοβούλιο του Λονδίνου μέσα στην ομίχλη	74
XII	Πωλ Σεζάν	Μήλα και πορτοκάλια	77
XIII	Γιαν βαν Άυκ	Η Παναγία του Καγκελάριου Ρόλιν	81
XIV	Πιέρο ντελα Φραντσέσκα	Ο Σολομώντας υποδέχεται τη βασίλισσα του Σαβά	83
XV	Πωλ Σεζάν	Το βουνό Σαιντ Βικτούάρ	85
XVI	Από την Αποκάλυψη του Αγ. Σεβήρου	Ο Σατανάς και οι ακρίδες	91
XVII	Δομήνικος Θεοτοκόπουλος	Διεμερίσαντο τα ιμάτιά μου	93
XVIII	Βενσάν βαν Γκογκ	Το καφενείο στη νύχτα	95
XIX	Ζωρζ ντε Λα Τουρ	Το νεογέννητο	99
XX	Ανρί Ματίς	Το πιάνο	101
XXI	Πάουλ Κλέε	Το μάγεμα των ψαριών	103
XXII	Πίτερ Μπρέγκελ ο Πρεσβύτερος	Τοπίο με την πτώση του Ικάρου	109
XXIII	Ζωρζ Σερά	Σπουδή για το «Κυριακή στο νησί Γκραντ Ζατ»	113
XXIV	Ντομινίκ Ενγκρ	Ξαπλωμένη οδαλίσκη	129
XXV	Κόνραντ Βίτς	Η Συναγωγή	139
XXVI	Πίτερ Μπρέγκελ ο Πρεσβύτερος	Η παραβολή των τυφλών	141
XXVII	Ματίας Γκρύνεβαλντ	Ανάσταση και δόξα του Ιησού	143
XXVIII	Νερότσιο ντι Μπαρτολομέο	Το κύρηγμα του Αγ. Βερνάρδου	151